

A - 313

Total No. of Pages : 4

**Seat
No.**

B.A. (Part - II) (Semester - IV) Examination, April - 2018
CO-OPERATION (I.D.S.) (Paper - II)
Co-Operatives in India
Sub. Code : 62313

Day and Date : Friday, 20 - 04 - 2018

Total Marks : 50

Time : 12.00 noon to 02.00 p.m.

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternative. [10]

- i) The structure of Co-operative Banks (short and mediumterm Agriculture credit) in India is _____.
 - a) Primary
 - b) Two-tier
 - c) Three tier
 - d) Independent
 - ii) Multi purpose service Co-operative society work at _____ level.
 - a) Village
 - b) District
 - c) State
 - d) National
 - iii) The State Co-operative Bank is called as _____ Bank.
 - a) Lead
 - b) Commercial
 - c) Apex
 - d) Urban
 - iv) NAFED was established in the year _____.
 - a) 1958
 - b) 1961
 - c) 1963
 - d) 1991
 - v) First Co-operative Sugar Factory started in India in the year 1950 at _____.
 - a) Sangli
 - b) Pravaranagar
 - c) Pune
 - d) Kolhapur
 - vi) Dairy Co-operatives are the types of _____ Co-operative society.
 - a) Marketing
 - b) Consumer
 - c) Processing
 - d) Labour

- vii) The National Policy for woman Empowerment is accepted in the year _____ by Government of India.
- 1991
 - 2001
 - 2006
 - 2011
- viii) NABARD works at the _____ level.
- Village
 - District
 - State
 - National
- ix) The president of National Co-operative Development corporation is _____.
- Finance minister
 - Agricultural minister
 - Defence minister
 - Prime minister
- x) National Co-operative Union of India was established in year _____.
- 1961
 - 1971
 - 1981
 - 1991

Q2) Answer the following questions in detail.

- a) State the functions and problems of District Central Co-operative Banks. [10]

OR

State the problems and remedies of Co-operative marketing societies.

- b) State the problems and remedies of Dairy Co-operatives. [10]

OR

Explain the role of National Co-operative Development Corporation, in the development of Co-operative movement.

Q3) Write short notes (Any four) :

[20]

- Importance of Multi-purpose service Co-operative societies.
- Need of Co-operative marketing societies.
- Woman Empowerment through processing Co-operatives.
- Role of NABARD.
- Problems of State Co-operative Banks.
- Role of NAFED.

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा. [10]

- i) भारतातील सहकारी बँकांची (अल्प व मध्यम मुदत शेती पतपुरवठा) रचना स्वरूपाची आहे.

अ) प्राथमिक	ब) द्विस्तरीय
क) त्रिस्तरीय	ड) स्वतंत्र
- ii) बहुदेशीय सेवा सहकारी संस्था पातळीवर कार्य करतात.

अ) गाव	ब) जिल्हा
क) राज्य	ड) राष्ट्रीय
- iii) राज्य सहकारी बँकेला बँक असे म्हणतात.

अ) अग्रणी	ब) व्यापारी
क) शिखर	ड) नागरी
- iv) नाफेडची स्थापना साली झाली.

अ) 1958	ब) 1961
क) 1963	ड) 1991
- v) भारतात 1950 मध्ये येथे पहिला सहकारी साखर कारखाना सुरु झाला.

अ) सांगली	ब) प्रवरानगर
क) पुणे	ड) कोल्हापूर
- vi) सहकारी दुध संस्था हा सहकारी संस्थेचा प्रकार आहेत.

अ) खरेदी-विक्री	ब) ग्राहक
क) प्रक्रिया	ड) मजूर

vii) महिलांच्या सबलीकरणा साठीचे राष्ट्रीय धोरण भारत सरकारने साली स्विकारले.

अ) 1991	ब) 2001
क) 2006	ड) 2011

viii) नाबार्ड पातळीवर कार्य करते.

अ) गाव	ब) जिल्हा
क) राज्य	ड) राष्ट्रीय

ix) राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळाचे अध्यक्ष असतात.

अ) वित्तमंत्री	ब) कृषी मंत्री
क) संरक्षण मंत्री	ड) पंतप्रधान

x) भारतीय राष्ट्रीय सहकारी संघाची स्थापना साली झाली.

अ) 1961	ब) 1971
क) 1981	ड) 1991

प्र.2) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

अ) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांची कार्ये व समस्या सांगा.

[10]

किंवा

सहकारी खरेदी-विक्री संस्थांच्या समस्या व उपाय सांगा.

ब) दुग्ध सहकारी संस्थांच्या समस्या व उपाय सांगा.

[10]

किंवा

सहकारी चळवळीच्या विकासातील राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळाची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.3) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) बहुउद्देशिय सेवा सहकारी संस्थांचे महत्व
- ब) सहकारी खरेदी-विक्री संस्थांची आवश्यकता
- क) सहकारी प्रक्रिया संस्था द्वारा महिलांचे सबलीकरण
- ड) नाबार्डची भूमिका
- इ) राज्य सहकारी बँकांच्या समस्या
- फ) नाफेडची भूमिका

